

Könyvajánló

Bogár Zsuzsa:

Az örökbefogadás lélektana

Ágacska Alapítvány, Budapest, 2011

210 oldal

2200 Ft

MBogár Zsuzsa nagyszerű könyvét olvasva töredelmesen be kell vallanom: hiába dolgoztam örökbefogadó szülőkkel és gyerekekkel, területi gyermekvédelmi szakszolgálatnál – ilyen alapos és megalapozott összefoglalót nemhogy nem adhattam a szülők kezébe, de magam sem láttam soha. Elképzelhető tehát az a hiányállapot, amit mind a szakemberek, mind az érintett felek megtapasztalhatnak. Egyetértek a fűszöveg íróival: a könyv gyakorlatias, igazi hiánypótló mű.

Gyakorlatias, mert a gyakorlatból indul ki: egy már működő tanfolyam elméleti kereteit és tapasztalati tényeit foglalja össze. Hiánypótló, mert valóban sokféle igényt elégít ki, magas színvonalon. Bárkinek ajánlom, akinek dolga van az örökbefogadással – elsősorban a szülőknek és pszichológusoknak, de a „hivatalos út” bármely állomásán dolgozó tanácsadóknak, döntéshozóknak is. A gyermek szempontjából is egyértelmű: pedagógusok, fejlesztő pedagógusok, védőnők és szociális munkások is haszonnal forgathatják.

A mű stílusa világos, közérthető, mégis megőrzi a szakmai nyelv igényességét is. Szerkezete átlátható – ha valakit egy speciális probléma érdekel, könnyen megtalálja a logikusan felépített tartalomjegyzékben. Mindemellett az elejétől a végéig magával ragadó és izgalmas olvasmány.

A könyv első részében a szerző időrendet követ: az örökbefogadás gondolatától, dilemmák és konfliktushelyzetek áttekintésén át eljutunk az „örökbefogadási háromszög” szereplőig. Itt az örökbefogadó szülőkről, a vér szerinti szülőkről és a gyermekről olvashatunk, méghozzá idézetekkel és példákkal alátámasztott, jól körülírt lélektani gondolatokat. Külön érdeme ennek a rész-egységnek (is), hogy konkrét tanácsokat is ad, legalábbis állást foglal a helyesnek ítélt viselkedés vagy hozzáállás mellett – hogy a legismertebb példát említsem: hogyan és mikor mondjuk meg a gyer-

meknek, hogy örökbefogadott? Bogár Zsuzsa azt javasolja, mindig beszéljünk erről, amikor és ahogyan jólesik, természetesen a gyermek életkorához és kíváncsiságához igazodva (155–166. o.).

E kitérő után újra visszatér az időrendi felépítés: a gyermek hazaérkezésétől a közösségbe kerülésen át haladunk a kamaszkor és a felnőttkor problémáinak feltárásáig. Ez a másik nagy érdeme ennek a könyvnek: nem áll meg a klasszikus, köztudatban is megjelenő problémák leírásánál, odafigyel az ember (az örökbefogadott ember) egész lényére; azaz tárgyalja a fiatal felnőttkorban előforduló nehézségeket is. Tabuk nélkül: „Felbontott örökbefogadás után a kamasz állami gondoskodásban él tovább, nagy eséllyel gyermekotthonban, esetleg nevelőszülőknél. Annak valószínűsége, hogy esélye lesz még harmonikus felnőtt életre, szinte egyenlő a nullával.” (185. o.)

A kötet utolsó része az Ágacska Alapítvány munkáját mutatja be. Nagyon hasznos a mai magyarországi helyzet tisztázása is („Az örökbefogadásban szerepet játszó szervezetek”, 200. o.), bár a szerző tapintatosan csak a különböző szervezetek feladatait sorolja fel, s nem tesz említést a rendszer működési hibáiról, a kaotikus és pénzhiányos állapotokról.

A könyv irodalomjegyzéke alapos és kielégítő, bár egyetlen művet nagyon hiányolok belőle: Virág Teréz: Örökbe fogadott... c. tanulmányát (Virág Teréz: Örökbe fogadott... Gyermekanalitikus tanulmányok. Budapest, 1996, Animula).

Az örökbefogadás lélektanának minőségét és hasznosságát abban az érzésben is megfogalmazhatnám, hogy feltétlenül kölcsön kell adnom egy baráti házaspárnak, akikről tudom, hogy örökbefogadást terveznek.

Székely Zsófia